

Skatter & bidrag för regioner 2019

SÅ FUNKAR DET!

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Frågor besvaras av

Mona Fridell, telefon 08-452 79 10,
e-post: mona.fridell@skl.se

Måns Norberg, telefon 08-452 77 99
e-post: mans.norberg@skl.se

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm Besök Hornsgatan 20
Tfn 08-452 70 00 Fax 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting
sektionen för ekonomisk analys
118 82 Stockholm
Januari 2019

Text Måns Norberg, uppdatering 2019: Mona Fridell
Grafisk form & produktion Elisabet Jonsson
Manualen finns endast att ladda ner på adressen www.skl.se, under:
Ekonomi, juridik, statistik-Ekonomi-Budget och planering-Skatter & bidrag, regioner.
Satt i Chronicle & Whitney (omslag), Georgia (inlaga).

En modell:

Skatter & bidrag för regioner 2019

Så funkar det!

Förord

Modellen Skatter & bidrag har tagits fram av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som ett verktyg för att underlätta för regionerna att beräkna sina inkomster. Modellen är gjord i programmet Excel.

Med hjälp av modellen kan man med olika antaganden om skattesats och om hur regionens befolkning och skatteunderlaget i riket utvecklas göra egna beräkningar över regionens intäkter de närmaste sju åren.

Med modellen får man också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket.

Vi informerar kontinuerligt om hur ändrade förutsättningar ska matas in i modellen. En gång om året uppdaterar vi hela modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för regionens ekonomi- eller finansfunktion.

Stockholm i januari 2019

Niclas Johansson

Sektionen för ekonomisk analys

Innehållsförteckning

FÖRORD	2
MODELLEN "SKATTER & BIDRAG"	4
MODELLENS UPPBYGGNAD	5
Blad 1 – Totala intäkter	5
Blad 2 – Indata	5
Blad 3 – Inkomstutjämning	5
Blad 4 – Kostnadsutjämning	5
Blad 5 – Struktur- och införandebidrag	5
Blad 6 – Befolkningsförändringar	5
Blad 7 – Statsbidrag	6
Blad 8 – Periodisering	6
Blad 9 – Egen uppräkningsfaktor	6
UPPDATERING AV MODELLEN	7
Inställningar i Excel	7
I modellen	7
Uppdateringen	7
Välj antaganden med knapparna / Lägg in egna uppgifter	8
Övrig information	9
BESKRIVNING AV DE NIO BLADEN	11
Totala intäkter [blad 1]	11
Indata [blad 2]	12
Inkomstutjämning [blad 3]	16
Kostnadsutjämning [blad 4]	18
Struktur- och införandebidrag [blad 5]	19
Befolkningsförändringar [blad 6]	20
Statsbidrag [blad 7]	20
Periodisering [blad 8]	20
Egen uppräkningsfaktor [blad 9]	21

Modellen ”Skatter & bidrag”

I modellen Skatter & bidrag kan regionen göra prognoser över sina skatte- och bidragsintäkter för innevarande år plus sju år framåt. Man kan se effekterna på intäkterna av olika antaganden för skatteunderlagsutvecklingen i riket samt skatteunderlags- och befolkningsutvecklingen i det egna länet. Ett syfte med modellen är att den ska ge ökad förståelse för statsbidragets och utjämningsystemets konstruktion.

Modellen för endast kopieras för användning inom den egna organisationen.

SKRIV IN LÄNSKODEN I CELL B1, PÅ BLAD 2

Stockholm	01	Västra Götaland	14
Uppsala	03	Värmland	17
Södermanland	04	Örebro	18
Östergötland	05	Västmanland	19
Jönköping	06	Dalarna	20
Kronoberg	07	Gävleborg	21
Kalmar	08	Västernorrland	22
Gotland	09	Jämtland	23
Blekinge	10	Västerbotten	24
Skåne	12	Norrboten	25
Halland	13		

Modellens uppbyggnad

I korthet innehåller de olika bladen följande uppgifter:

Blad 1 – Totala intäkter

I bladet redovisas resultatet av beräkningarna, det vill säga regionens intäkter av skatter och bidrag. Intäkterna är uppdelade i skatteintäkter, inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regleringsbidrag/avgift, och strukturbidrag. Dessutom redovisas slutavräkningarna.

Blad 2 – Indata

Innehåller de bakgrundsuppgifter, både för länet och för riket, som används i de beräkningar som redovisas i övriga blad. Det gäller bland annat prognoser för uppräkningsfaktorer, befolkningsutveckling, inkomstutjämningsbidraget och regleringsposten. I bladet kan också regionen lägga in egna antaganden.

Blad 3 – Inkomstutjämning

Här redovisas de olika beräkningsstegen i inkomstutjämningsprocessen. Det går att välja om beräkningarna ska göras utifrån olika riksprognoser eller egna antaganden.

Blad 4 – Kostnadsutjämning

I dagsläget går det inte att göra någon prognos på kostnadsutjämningsprocessen. Här redovisas istället senaste utfall och eventuella prognoser från SKL eller SCB per delmodell.

Blad 5 – Struktur- och införandebidrag

Här redovisas beräkningarna av införandebidraget med anledning av förändringar som började gälla den 1 januari 2014. Här redovisas även strukturbidraget.

Blad 6 – Befolkningsförändringar

Här redovisas beräkningen för eftersläpningsersättning, som ingår i kostnadsutjämningsprocessen.

Blad 7 – Statsbidrag

Här redovisas de av riksdagen beslutade ramarna för det generella statsbidraget för kommunalekonomisk utjämning.

Blad 8 – Periodisering

Här redovisas skatteintäkter inklusive slutavräkningar.

Blad 9 – Egen uppräkningsfaktor

Hjälpställ för landsting som vill använda egen uppräkningsfaktor för länets skatteunderlagsförändring, byggd på historisk trend.

Uppdatering av modellen

En modell används under hela året. Modellen uppdateras i samband med nya planeringsförutsättningar som redovisas i Ekonominytt. I samband med nya planeringsförutsättningar läggs en uppdateringsfil ut på SKL:s webbplats. Filen innehåller de uppgifter som ska bytas ut/läggas till i modellen. Filerna är således ”kopplade” till de EkonomiNytt kring planeringsförutsättningar som SKL ger ut. Användaren spar uppdateringsfilen på sin dator, och genom ett par knapptryckningar så uppdateras sedan själva modellen.

Inställningar i Excel

För att den automatiska uppdateringen ska fungera måste säkerhetsnivån i Excel vara inställd så att makron kan användas. Om du behöver ändra säkerhetsnivån i Excel görs detta genom: Utvecklare– Makrosäkerhet. Om fliken Utvecklare inte visas kan du högerklicka på Startfliken och välj Anpassa menyfliken och kryssa sedan för fliken Utvecklare.

Under Makroinställningar väljer du sedan Aktivera alla makron.

I modellen

I modellen finns ett administrationsblad. Administrationsbladet fylls på automatiskt med en kort beskrivning av de variabler som uppdaterats vid respektive EkonomiNytt. Administrationsbladet visar också vilket datum senaste uppdateringen är gjord och vilken fil samt sökväg uppdateringen gjordes från.

Uppdateringen

I samband med varje EkonomiNytt som innebär förändringar i modellen läggs en uppdateringsfil på SKL:s webbplats, www.skl.se via: Ekonomi Juridik Statistik/ Ekonomi/ Budget och planering/Skatter och bidrag regioner/Uppdateringstabell.

När modellen ska uppdateras laddar användaren hem den aktuella uppdateringsfilen från hemsidan och sparas på dator/nätverk. Detta görs genom att högerklicka på filen, och välj ”Spara mål som”. Spar filen med valfritt namn.

Den modell som ska uppdateras måste vara stängd. Öppna den sparade uppdateringsfilen. Tryck på SKL-loggan. Nu öppnas en vanlig Öppn-dialogruta i Excel. Välj den modell du vill föra över data till i katalogs-

strukturen, dvs. den modell du senast uppdaterade. Tryck ”Öppna” och överföringen genomförs. Uppdateringsfilen stängs automatiskt. Glöm inte att spara din modell med nytt namn.

Kontrollera i Administrationsbladet i modellen vilka variabler som uppdaterats.

Stäm av den uppdaterade modellen mot Excel-filen ”Prognosunderlag Reg 2019–2026” som finns på SKL:s webbplats,

<http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Avstämningen måste göras innan några egna antaganden väljs med knapparna på blad 1 Totala intäkter.

Välj antaganden med knapparna / Lägg in egna uppgifter

I bladet Totala intäkter väljs de antaganden som ska gälla i den aktuella beräkningen. Detta görs med hjälp av de ”knappar” som finns överst på bladet.

Valen görs genom att klicka på den övre eller undre delen av knappen. Det går att välja vilken kombination som helst för de fem områdena. De tre första knapparna finns också i bladet Inkomstutjämnings. Knapparna är länkade till varandra så att ett val i till exempel bladet Totala intäkter också följer med till bladet Inkomstutjämnings. I bladet Totala intäkter finns det dessutom en knapp för vilken skattesats (oförändrad eller förändrad) man vill använda i framskrivningen. Det finns också en knapp för beräkning av statsbidraget (ej värdesäkrat eller värdesäkrat).

Rikets skatteunderlag

Det går att välja om beräkningarna ska göras utifrån prognosen från SKL för skatteunderlagsutvecklingen i riket, eller utifrån regionens egen prognos (eller annan prognosmakare). Egen prognos läggs in på blad 2, raden 10. Samma format som raden 9 ska användas, dvs. en ökning på 2,5 procent skrivs 2,5.

Antal invånare

Man kan välja om beräkningarna ska utgå från att antalet invånare i regionen den 1.11 ökar i takt med historisk trend, justerad till riksprognosen, eller från regionens egen prognos. Egen prognos per 1.11 läggs in på raden 33, blad 2. Observera att det är befolkningen året innan året i kolumnrubriken som ska läggas in.

Eget skatteunderlag

I modellen antas följsamhet mellan befolkningsprognosen och skatteunderlagsutvecklingen. Om befolkningen ökar snabbare än i riket antas också skatteunderlaget göra det. Används egen befolkningsprognos räknar modellen ut en ”egen skatteunderlagstillväxt” på raden 17, blad 2. Denna kan skrivas över.

Om användaren väljer egen befolkningsprognos är det lämpligt att även välja egen prognos på eget skatteunderlag. Om detta inte görs kommer hela effekten av en förändrad befolkning att bara synas på inkomstutjämnings.

Skattesats

Man kan välja om beräkningarna ska utgå från innevarande års skattesats eller om den ska förändras något eller några år. Skriv in **förändringen** av skattesatsen på raden 61, blad 2.

Statsbidrag

Det generella statsbidraget/anslaget för kommunalekonomisk utjämning fastställs för ett år i taget i budgetpropositionen. I prognosen används 2019 års statsbidrag med de kända förändringar som finns. De så kallade välfärdsmiljarderna som aviserades i BP17 ingår i statsbidraget enligt den föreslagna progressionen (2019 är 1,5 mdr generella och 1 mdr specifikt fördelade, år 2020 är fördelningen 2,1/0,6 mdr och år 2021 är 3 mdr generellt fördelade). Notera att delen som fördelas enligt *flyktingvariabler inte ingår* i anslaget. De ”nya välfärdsmiljarder som aviserades i BP2018, 1,5 miljarder år 2019 och 3 miljarder 2020 ingår **inte** utan har flyttats till utgiftsområde 9.

I scenariot med egen prognos (värdesäkrat) för statsbidraget räknas statsbidragsramen från och med 2021 upp med befolkning och pris (landstingsprisindex). **OBS!** Det finns inga garantier för att statsbidragen verkligen ”värdesäkras”! I SKL:s långsiktiga sektorskalkyler antas i regel att statsbidragen räknas upp men landsting som gör långsiktiga prognoser bör överväga vilket av alternativen som ska användas.

OBSERVERA ATT INGA ÄNDRINGAR / EGNA ANTAGANDEN ANVÄNDS I MODELLENS BERÄKNINGAR OM ANVÄNDAREN INTE SJÄLV AKTIVERAR DESSA VIA KNAPPARNA.

Övrig information

Understrukna celler / celler med färg

Historiska uppgifter är understrukna för att markera att dessa inte påverkas av olika antaganden.

- Blå celler kommer att fyllas i under året i takt med att uppgifterna blir tillgängliga.
- I grå celler skriver användaren in eventuella egna antaganden.
- Gula celler innehåller definitiva uppgifter.

Skyddade celler

Alla celler som innehåller formler och värden som inte bör ändras är skyddade. Detta för att undvika att ändringar görs av misstag. Om man ändå vill ändra något i dessa celler måste skyddet först tas bort. På frågan om lösenord skriver in **region**. Efter att man gjort sina ändringar bör skyddet helst återinföras.

Låsta fönsterrutor

Den övre delen av Excelbladet är låst för att det ska vara lättare att se vilka antaganden som är aktiva och i vilken kolumn som uppgifterna för ett visst år finns. Låsningen kan tas bort genom menyn Fönster/Lås upp fönsterrutor.

Ändra i modellen

Vill användaren lägga till blad, diagram, egna beräkningar, kommentarer m.m. så går det alldeles utmärkt. Eventuellt måste **arbetsbokens** skydd tas bort (ibland också bladets skydd). Lösenordet är ”**skatt**”. Modellens funktion bygger dock på att inga formler tas bort samt att inga namngivna områden ändras/tas bort.

Nedan följer en detaljerad beskrivning av innehållet i modellen.

Beskrivning av de nio bladen

Totala intäkter [blad 1]

Alla uppgifter som redovisas i kronor per invånare (till höger i bladet) avser länets invånarantal den 1.11 året innan prognosåret. Uppgiften hämtas från Indatabladet. Det går att välja mellan invånarantalet enligt riksprognosen eller länets egen prognos.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna beräknas utifrån regionens uppräknade skatteunderlag, som hämtas från inkomstutjämningsbladet samt regionens skattesats för respektive år, vilken hämtas från indatabladet. Skatteintäkterna är beroende av vilka antaganden som används för utvecklingen av regionens och rikets skatteunderlag.

Inkomstutjämningsbidrag/avgift

Bidraget (+) beräknas och hämtas från inkomstutjämningsbladet. Inkomstutjämningsbidraget är beroende av vilka antaganden som görs för utvecklingen av skatteunderlaget för regionen och riket samt regionens befolkningsutveckling. Regionen erhåller ett bidrag så länge regionens medel-skattekraft ligger under den garanterade nivån.

Avgiften (-) beräknas och hämtas från inkomstutjämningsbladet. Inkomstutjämningsavgiften är beroende av vilka antaganden som görs för utvecklingen av skatteunderlaget för regionen och riket samt regionens befolkningsutveckling. Regionen erlägger en avgift så länge regionens medel-skattekraft ligger över den garanterade nivån.

Kostnadsutjämning

Bidraget (+) eller avgiften (-), i kronor per invånare, hämtas från kostnadsutjämningsbladet.

Regleringsbidrag/avgift

Regleringsbidrag/avgift hämtas från Indatabladet. Det är detta belopp som kommer att ändra sig vid förändringar dels av statsbidragsgivningen till regionerna, exempelvis vid tillämpningen av finansieringsprincipen dels vid förändring av vår skatteunderlagsprognos.

Strukturbidrag

Regionens strukturbidrag hämtas från bladet för införande- och strukturbidrag (blad 5). Bidraget är fastställt för hela perioden.

Införandebidrag

Regionens införandebidrag hämtas från bladet för struktur- och införandebidrag (blad 5). Bidraget är fastställt för hela perioden i kronor per invånare.

Summa intäkter

Här redovisas summan av de fem ovanstående delarna. Observera att slutavräkningarna inte ingår i beloppet.

Slutavräkning

Slutavräkning av innevarande års skatteintäkter sker i januari två år efter. Denna slutavräkning sker kollektivt för regionerna. Det innebär att slutavräkningen är oberoende av skatteunderlagsutvecklingen i det egna regionen. Istället jämförs summan av alla landstings faktiska skatteintäkter, enligt taxeringen innevarande år, med summan av de preliminärt utbetalda skatterna. Alla landsting erhåller eller betalar ett lika stort belopp i kronor per invånare.

Enligt en rekommendation från Rådet för kommunal redovisning ska slutavräkningarna periodiseras. I korthet innebär rekommendationen att en kollektiv prognos för redovisningsårets slutavräkning för kommunalskatten ska bokföras i boksluten.

Den prognos som ska användas om rekommendationen från rkr tillämpas bygger på SKL:s decemberprognos.

I modellen redovisas tre avräkningsposter:

- Korrigering av uppbokad slutavräkning av föregående års skatteintäkter, det vill säga skillnaden mellan det slutgiltiga utfallet och prognos enligt den uppräkningsfaktor Redovisningsrådet anger för bokslutet (SKL:s decemberprognos).
- Slutavräkning av innevarande års skatteintäkter. Denna prognos utgår från taxering och den uppräkningsfaktor Redovisningsrådet anger för bokslutet (SKL:s decemberprognos). Fram till dess består slutavräkningen av skillnaden mellan preliminärt utbetalda skatteintäkter och SKL:s bedömning av skatteunderlagets utveckling.
- Slutavräkningen av budgetårets preliminärt utbetalda skatteintäkter finns på tillgängligt under hösten eftersom avräkningen enligt definition är skillnaden mellan preliminärt utbetalda skatteintäkter och taxeringsutfallet (eller en prognos över det).

Summa intäkter (inklusive slutavräkningar)

Här redovisas summa av de åtta ovanstående posterna. Till skillnad från summan exklusive slutavräkningarna kan denna ändras under året på grund av att nya prognoser över slutavräkningen görs.

Indata [blad 2]

Här finns de bakgrundsuppgifter, både för regionen och för riket, som används i beräkningarna. Det är också i detta blad som ändringar av pro-

gnosantaganden kan göras när förutsättningarna för beräkningarna ändras.

Uppräkningsfaktorer rikets skatteunderlag

Fastställt för innevarande år

Regeringen fastställer i september de uppräkningsfaktorer som ligger till grund för nästkommande års skatteintäkter och inkomstutjämnning. Dessa uppgifter ska inte ändras.

Fastställt för budgetår

När de uppräkningsfaktorer som ligger till grund för budgetårets skatteintäkter fastställs skrivs dessa in på denna rad. Innan uppräkningsfaktorerna är fastställda beräknas skatteintäkter och inkomstutjämnning utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos.

Sveriges Kommuner och Landstings skatteunderlagsprognos

SKL:s senaste prognos över skatteunderlagsutvecklingen i riket.

Egna antaganden

Även om de flesta landsting inte har en egen bedömning av skatteunderlagsutvecklingen i riket kan uppgifterna användas till att göra känslighetsanalyser. Exempelvis kan man här välja att skriva in regeringens prognos på skatteunderlagsutvecklingen.

Beskattningsutfall

Skatteverket presenterar under året flera preliminära beskattningsutfallet innan det slutliga fastställs i november året efter inkomståret. Här redovisas den procentuella utvecklingen för riket när definitivt utfall finns i slutet av november.

Budgetuppräkningsfaktorer

Är SKL:s decemberprognos för aktuellt år. Används vid beräkning av slutavräkningarna.

Uppräkningsfaktorer länets skatteunderlag

Enligt trend

Bygger på länets historiska trend, där totalnivån (alla landsting) överensstämmer med riksprognosen.

Egna antaganden

Här redovisas regionens antaganden om den egna skatteunderlagsutvecklingen.

Ett sätt att göra egna bedömningar av regionens skatteunderlagsutveckling är att låta den bero på förhållandet mellan den egna befolkningsutvecklingen i förhållande till rikets. De siffror som står här är ett resultat av denna beräkning. Formlerna kan ersättas med egna uppgifter utan att det påverkar andra delar i modellen. I blad 9 finns en hjälptabell för landsting som vill använda en prognos som bygger på länets historiska trend för skatteunderlagets förändring, justerad för att överensstämma med riksprognosen.

Beskattningsutfall

Under andra halvåret presenterar Skatteverket flera preliminära beskattningsutfall avseende inkomsterna året innan. Här framgår den procentuella utvecklingen för regionen och beloppet i tkr syns på rad 22. Beloppet revideras vid vissa uppdateringar under hösten. Det slutliga utfallet presenteras i slutet av november.

Skatteunderlag riket respektive regionen

Beskattningsutfallet för inkomster för riket respektive regionen är grunden för beräkningarna av skatteintäkter och inkomstutjämning. När det preliminära beskattningsutfallet av föregående års inkomster presenteras under andra halvåret skrivs det in för regionen. Beloppet revideras i samband med att Skatteverket successivt reviderar de preliminära utfallen. Beloppet för riket skrivs in först när Skatteverket lämnat sitt definitiva besked i slutet av november.

Antal invånare den 1.11 året innan i riket

Förändring i procent

Senaste prognos från SCB över befolkningsutvecklingen i riket.

Antal invånare i riket

På raden redovisas de redan kända invånarantalen i riket samt prognosen för de följande åren, vilka beräknas utifrån procenttalen på raden ovanför. Antalet invånare i riket den 1.11 respektive år påverkar medelskattkraften samt regleringsbidraget/avgiften, som beräknas i kronor per invånare.

Antal invånare den 1.11 året innan i regionen

Enligt trend

Antalet invånare i regionen om antalet ökar i samma takt som historisk trend, som på totalnivå justeras för att stämma överens med riksprognosen.

Egna antaganden

Här redovisas regionens antaganden om antalet invånare och åldersstruktur den 1.11.

Regionens invånarantal har stor betydelse för inkomstutjämningen. Dessutom beräknas regionens kostnadsutjämning, regleringsbidraget/avgiften införandebidraget och strukturbidraget efter detta invånarantal.

Anslaget för kommunalekonomisk utjämning

Här redovisas aktuell ram som ska finansiera inkomstutjämningen samt struktur och införandebidragen. Eventuella regleringar enligt finansieringsprincipen påverkar denna ram som i sin tur påverkar regleringspostens storlek. Regionen kan i knappsatsen på blad 1 välja en egen beräkning (värdesäkrat) av statsbidraget/anslaget. Den beräkningen görs på rad 36 genom att anslaget från och med 2021 räknas upp med befolkning och pris (landstingsprisindex). *OBS! Detta är endast ett beräkningsan-*

tagande. Det finns inga garantier för att statsbidraget värdesäkras men i SKL:s långtidskalkyler för sektorn räknas anslaget upp.

Inkomstutjämningsbidrag, netto

Här redovisas en prognos över kostnaden för den statliga inkomstutjämnningen, vilken ska garantera alla landsting 115 procent av medelskattkraften i riket Förändras om användaren väljer egen prognos på rikets skatteunderlag.

Kostnadsutjämnningen netto

Eftersom kostnadsutjämnningen är ett nollsummespel mellan regionerna finansieras eventuellt över- eller underskjutande del kollektivt. Beloppet i cellen visar hur stor denna kollektiva del är.

Strukturbidrag

Visar den totala kostnaden för strukturbidragen i riket i miljoner kronor för de olika åren. Ingår i beräkningen av regleringspostens storlek. Bidraget är fastställt för hela perioden i kronor per invånare och förändras endast vid ny befolkningsprognos.

Införandebidrag

Visar den totala kostnaden för införandebidragen i riket i miljoner kronor för de olika åren. Ingår i beräkningen utav regleringspostens storlek. Bidraget är fastställt för hela perioden i kronor per invånare.

Regleringsbidrag/avgift

Skillnaden mellan den aktuella anslaget för kommunalekonomisk utjämnning och kostnaden för upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämnningen (inklusive strukturbidrag och införandebidrag). Ett bidrag innebär att statens kostnader för att upprätthålla den garanterade nivån understiger den fastställda ramen, en avgift innebär det motsatta. På rad 53 beräknas alternativt regleringsbidrag/avgift ut, som används om regionerna valt egen prognos i knappsatsen under statsbidrag.

Garantinivå

Siffran visar aktuell garantinivå uttryckt som andel av rikets medelskattkraft. Garantinivån kan endast ändras vid beslut av riksdagen.

Landstingsprisindex

SKL:s senaste prognos över prisutvecklingen. Efterhand som nya prognoser kommer följer de med uppdateringarna.

Skattesatser

Ändrad skattesats

Här läggs eventuella förändringar av skattesatsen. Förändringen skrivs i procentenheter och aktiveras med knappen på bladet Totala intäkter. Om skatten höjs med 0,5 procentenheter skrivs denna siffra in. Den nya skattesatsen gäller då för resten av perioden.

Regionens skattesats

Skattesatsen används i beräkningen av regionens skatteintäkter.

Länsvis skattesats, 90 %

Den länsvisa skattesatsen ingår i beräkningarna av inkomstutjämnings **bidrag**. Den länsvisa skattesatsen ändras bara vid skatteväxlingar mellan regionen och kommunerna i länet. Den länsvisa skattesatsen är 90 procent av den genomsnittliga skattesatsen 2003 justerat för skatteväxlingar.

Länsvis skattesats, 85 %

Den länsvisa skattesatsen ingår i beräkningarna av inkomstutjämnings **avgift**. För landsting som betalar inkomstutjämningsavgift ska den länsvisa skattesatsen fastställas utifrån 85 procent av regionernas medelskattesats 2003, justerat för skatteväxlingar.

Kostnadsutjämning

Regionens bidrag/avgift i kostnadsutjämningen innevarande år i kronor per invånare. När den preliminära kostnadsutjämningen för budgetår kommer från SKL i maj, skrivs den in här. Denna revideras i oktober då SCB gör en prognos.

Antalet invånare 1.11

Antalet invånare 1.11 fem år innan används till beräkningen av eftersläpningseffekter på blad 6.

Inkomstutjämning [blad 3]

Regionens bidrag/avgift i inkomstutjämningen är beroende av vilka prognoser som används för rikets skatteunderlag, regionens skatteunderlag och regionens befolkning.

Regionens skatteunderlag

Hämtas från Indatabladet och utgör grunden för beräkningarna.

Uppräkningsfaktorer

Riket, fastställt för innevarande år

De av regeringen fastställda uppräkningsfaktorerna för innevarande år. Uppräkningsfaktorerna bestämmer medelskattkraft, regionens uppräknade egna skatteunderlag etc. för innevarande år.

Riket, fastställt för budgetår

De uppräkningsfaktorer som fastställs under innevarande år och som sedan ligger till grund för budgetårets preliminära skatteintäkter.

Riksprognos

Prognosen för rikets skatteunderlag hämtas från Indatabladet. Dess innehåll beror på om man valt SKL:s eller regionens egen prognos på rikets skatteunderlag.

Eget skatteunderlag

Vilken prognos som används beror på om trendprognosen väljs eller om regionens egen prognos väljs.

Medelskattkraft

Medelskattkraften är beräknad som skatteunderlaget i riket, enligt senaste taxeringen multiplicerat med uppräkningsfaktorerna fram till aktuellt år, dividerat med antalet invånare i riket den 1.11 året innan.

Fastställd medelskattkraft

Medelskattkraften för innevarande år är redan fastställd för beräkningen av inkomstutjämnningen. När uppräkningsfaktorerna för budgetåret är fastställda beräknas medelskattkraften för detta år.

Prognos

Medelskattkraften enligt prognosen för skatteunderlagsutvecklingen i riket. Medelskattkraften är beroende av vilken prognos som används för rikets skatteunderlagsutveckling.

Garanterad skattkraft, riket

Garanterad medelskattkraft (115 procent) enligt prognosen för skatteunderlagsutvecklingen i riket. Den garanterade medelskattkraften är beroende av vilken prognos som används för rikets skatteunderlagsutveckling samt befolkningsprognosen för riket.

Antal invånare den 1.11 året innan

Regionens invånarantal den 1.11 året innan hämtas från Indatabladet. Antalet beror på valet mellan riksprognosen och regionens egen prognos.

Skatteutjämningsunderlag

Regionens uppräknade skatteunderlag som beräknas utifrån regionens skatteunderlag enligt senaste taxeringen samt de uppräkningsfaktorer som valts.

Regionens uppräknade skatteunderlag år X beräknas enligt nedan:

Uppräknat skatteunderlag år X=

Skatteunderlag år X-3

- uppräkningsfaktor eget skatteunderlag år X-3
- uppräkningsfaktor eget skatteunderlag år X-2
- uppräkningsfaktor riket år X-1
- uppräkningsfaktor riket år X

Garanterat skatteunderlag

Alla landsting garanteras ett skatteunderlag per invånare motsvarande 115 procent av genomsnittet för riket. Det innebär att regionens garanterade skatteunderlag beräknas som den garanterade medelskattkraften multiplicerat med antal invånare i regionen den 1.11 året innan.

Underlag för inkomstutjämnning

Skillnaden mellan regionens garanterade skatteunderlag och regionens uppräknade skatteunderlag, i tusental kronor.

Regionen

Skattekraft, kr/inv

Visar regionens egen medelskatte kraft i kronor per invånare

Skattekraft i procent av rikets

Visar regionens egen medelskatte kraft i förhållande till rikets medelskatte kraft. Över 115 procent innebär att en avgift ska erläggas i inkomstutjämnningen och är värdet under 115 procent innebär det att ett bidrag i inkomstutjämnningen ska erhållas.

Länsvis skattesats

Beroende på hur kommunens skatte kraft förhåller sig till garantinivå (över eller under 115 procent) används antingen en länsvis skattesats som är 90 procent av genomsnittet i riket korrigerat för skatteväxlingar eller en som motsvarar 85 procent.

Inkomstutjämningsbidrag

Uppgifterna används i bladet Totala intäkter.

Kronor per invånare

Regionens bidrag i inkomstutjämnningen, i kronor per invånare. Underlaget för inkomstutjämnningen multipliceras med den länsvisa skattesatsen och divideras med antalet invånare i regionen den 1.11 året innan.

Tkr

Regionens bidrag eller avgift i inkomstutjämnningen, i tusental kronor.

Inkomstutjämningsavgift

Uppgifterna används i bladet Totala intäkter.

Kr per invånare

Den del av det uppräknade skatteunderlaget som överstiger rikets medelskatte kraft med 115 procent multipliceras med 85 procent av den länsvisa skattesatsen och divideras med antalet invånare i länet den 1.11 året innan.

Tkr

Regionens avgift i inkomstutjämnningen, i tusental kronor.

Kostnadsutjämnning [blad 4]

Kostnadsutjämnningen beräknas utifrån ett stort antal faktorer. Regionens utfall är beroende av utvecklingen i dels det egna regionen dels i riket som helhet.

I dagsläget går det inte att göra någon prognos på kostnadsutjämnningen. På bladet redovisas istället senaste utfall per delmodell, och eventuell prognos/utfall för budgetåret.

Lpi, procent

Här redovisas den senaste prognosen över landstingsprisindex. Detta användas för att räkna upp bidrag/avgift i de delmodeller där kostnadsvolymen räknas upp årligen.

Befolkningsförändringar

I kostnadsutjämning finns en kompensation för landsting med snabbt växande befolkning (se blad 6). Detta är den enda komponent i kostnadsutjämningen som förändras i och med regionens befolkningsprognos per 1.11 (egen prognos eller trend). Är ökningen av befolkningen i regionens befolkningsprognos per 1.11 på totalnivå (rad 32 eller 33 på blad 2) tillräckligt kraftig för att räknar modellen ut en kompensation. Beräkningen finns på blad 6 och resultatet ingår i kostnadsutjämningen.

Struktur- och införandebidrag [blad 5]

Här redovisas beräkningarna av de införande- och strukturbidrag som bland annat används för att mildra effekterna av övergången till förändringarna i utjämningsystemet 2014. Struktur- och införandebidrag ligger utanför kostnadsutjämningen och finansieras via regleringsposten.

Strukturbidrag

Strukturbidrag

Här redovisas det eventuella bidrag som utgår till landsting som fått behålla hela eller delar av det strukturbidrag de hade under 2013. Den del av det tidigare strukturbidraget som utgörs av ersättning för små landsting kvarstår medan resterande del av strukturbidraget föreslås reduceras så att den totala minskningen av strukturbidraget begränsas till högst 0,11 procent av det uppräknade skatteunderlaget 2014. Det totala strukturbidraget är fastställt för hela perioden i kronor per invånare.

Införandebidrag

Införandebidrag avseende 2014 års förändringar

Landsting som fick en intäktsminskning som överstiger 250 kronor per invånare på grund av regeländringarna, får ett införandebidrag som begränsar den årliga minskningen till högst 250 kronor per invånare och år. Införandebidragen fastställs i 2013 års nivå. Det innebär att utfallet för varje landsting enligt det nya regelverket, om de hade tillämpats 2013, jämförs med utfallet för 2013 enligt de tidigare gällande reglerna för kommunalekonomisk utjämning.

I och med att ett antal landsting får ett införandebidrag uppstår en ökad kostnad för det kommunalekonomiska utjämningsystemet som leder till en negativ effekt på regleringsposten och därmed drabbar alla landsting med lika många kronor per invånare. För 2014 innebär det en kostnad i form av en lägre regleringspost med 95 kronor per invånare. Kostnaden sjunker sedan till 49 kronor år 2015 för att sedan minska ner till 0 till år 2020 då systemet fasats in fullt ut.

Regionens finansiering av införandebidraget ingår i beräkningen av införandebidraget. Eftersom beräkningarna gjorts i 2013 års nivå är införandebidraget fastställt för hela perioden i kronor per invånare.

Eventuellt nytt införandebidrag pga. utredning av kostnadsutjämnningen

En utredning har sett över kostnadsutjämnningssystemet för kommuner och landsting. Om det under 2019 presenteras uppgifter som innebär ett nytt införandebidrag, kommer det att läggas in här.

Befolkningsförändringar [blad 6]

Ersättningen för befolkningsförändringar ingår som en del av kostnadsutjämnningen och kompenserar regionen vid kraftig befolkningstillväxt.

Ersättning för eftersläpning

De landsting som har haft en snabb tillväxt under en följd av år kompenseras för den eftersläpning av intäkterna som förekommer i systemet. Kompensationen utgår om regionen under de senaste fem åren haft en genomsnittlig årlig befolkningsökning på minst 1,2 procent. Dessutom måste regionens befolkning ha ökat med minst 1,2 procent mellan november två år innan bidragsåret och november året innan bidragsåret. Uppfylls båda dessa kriterier får regionen de intäkter det överskjutande antalet personer skulle ha genererat i form av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Statsbidrag [blad 7]

På bladet redovisas det generella statsbidraget för kommunalekonomisk utjämnning. Läkemedelsbidraget ingår inte. Statsbidraget syns även på blad 2, rad 35, för uträkningen av regleringsposten. På bladet redovisas de senaste tillskotten och indragen utifrån nivån året innan innevarande år.

Periodisering [blad 8]

På bladet visas preliminärt utbetalda skatter och slutavräkningarna. Slutavräkningarna fastställs i samband med att taxeringarna fastställs, i november året efter inkomståret. Slutavräkningarna regleras sedan i januari följande år. Slutavräkningarna för inkomståret X regleras således i januari år X+2.

Slutavräkningarna skall dock, enligt rådet för kommunal redovisning, bokföras de år de avser. I korthet innebär rekommendationen att en kollektiv prognos för redovisningsårets slutavräkning för kommunalskatten ska bokföras i boksluten. Den prognos som ska användas om rekommendationen tillämpas bygger på SKL:s decemberprognos. På bladet redovisas två uppställningar.

Enligt redovisning

Här redovisas de preliminära skatteintäkterna samt slutavräkningarna som enligt redovisningsprincipen ska bokföras på respektive år. Dessa är:

- Justering av föregående års uppbokade slutavräkning.
- Slutavräkning som ska bokas upp i bokslut. Budgetuppräkningsfaktorn fastställs i december och till dess används den prognos regionen valt för rikets skatteunderlag. Slutavräkningen är skillnaden mellan de

fastställda uppräkningsfaktorerna och den prognos som regionen valt för rikets skatteunderlag.

Enligt kassa

Här redovisas skatter och slutavräkningar utifrån vilket år de utbetalas.

Egen uppräkningsfaktor [blad 9]

Hjälpställ för landsting som vill använda egen uppräkningsfaktor för länets skatteunderlagsförändring, byggd på historisk trend och justering mot riket.

Skatter & bidrag för regioner 2019

Så funkar det!

För dig med ansvar för regionens ekonomi:

Gör regionens egen intäktsprognos åren 2019–2026 med modellen ”Skatter & bidrag för regioner”

Med hjälp av vår modell i Excel kan Du med olika antaganden om skattesats och om hur regionens befolkning och skatteunderlaget i riket utvecklas göra egna beräkningar över din regions intäkter de närmaste sju åren.

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket.

Vi informerar kontinuerligt om hur ändrade förutsättningar ska matas in i modellen. En gång om året uppdaterar vi hela modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för regionens ekonomi- eller finansfunktion.

Ansvariga på sektionen för ekonomisk analys är Mona Fridell, tfn 08-452 79 10, e-post: mona.fridell@skl.se samt Måns Norberg, tfn 08-452 77 99, e-post: mans.norberg@skl.se.